

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.411/2012/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Halmos Péter ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Bródy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bródy János ügyvéd) által képviselt **(alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű alperes ellen szerződésszegésből eredő kár megtérítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2012. július 13. napján kelt 6.G.40.084/2012/5. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A felperes jogelődje és az alperes között 2003. június 27-én egy **(település 1.neve)**-i és egy **(település 2.neve)** -i hulladékgyűjtő telephelyre vonatkozóan bérleti, míg a telephelyeken folytatott hulladékfelvásárlási tevékenységre franchise szerződések jöttek létre, azonos tartalommal.

A határozott, két éves időtartamra megkötött bérleti szerződések az érintett ingatlanokra, a részletezett eszközökre és a leltár szerinti árukészletre vonatkoztak. Tartalmazták az időszakosan növekvő összegű bérleti díjakat és azoknak a tárgyhó 10. napjában megjelölt fizetési határidejét. Rögzítették, hogy az árukészlet után az alperes 15 % kamatot számít fel, amely a visszafizetéskor esedékes. A szerződések szerint a felek jogosultak egymással szembeni követeléseiket számlakompenzációval kiegyenlíteni. A 13. pontban úgy rendelkeztek, hogy bármely fél azonnali hatállyal jogosult a szerződést felmondani a másik szerződés- vagy jogszabálysértő magatartása esetén. A felperes jogelődje részéről ilyen magatartásnak minősül - többek között - a bérleti szerződés mellékletét képező franchise szerződés megszegése.

A felek 2004. december 17-én bérleti szerződéseiket módosították, a határozott időtartam végét 2005. december 31. napján jelölték meg.

A 2003. június 27-én létrejött franchise szerződések értelmében azok célja, hogy a felek a hulladékvásárlás terén együttműködjenek. Az alperes eszközökkel, telephellyel, előfinanszírozással (indulókészlet biztosításával) és egyéb szükséges berendezésekkel, valamint know-how-jával látta el a vállalkozót. A felperes jogelődjének kötelezettségévé tették, hogy a bérbe adott telephelyeken saját nevében, saját kockázatára hulladékot gyűjtsön, amit kizárólag az alperes (vagy az alperes képviselőjének utasítása szerinti harmadik fél) részére értékesít. A kizárólagosság nem vonatkozott a fémhulladéokra. Az éves vashulladék minimális mennyiségét 3650 tonnában, az akkumulátorét 200 tonnában, a papírhulladékét pedig 1360 tonnában határozták meg. Rögzítették az alperes által felszámítható díjakat, azok számítási módját, felvásárlási ár meghatározásának kalkulációs sémáját, továbbá hogy ezekből milyen mértékű rész illeti meg a felperesi jogelődöt. A szerződések 5.2. pontja szerint a vállalkozó a tevékenységének ellátásához kapcsolódó költségeket maga viseli. Az egyes fizetési határidőket a számlák kézhezvételét követő 15. naptári napban határozták meg. A szerződések 7.5. pontja értelmében a vállalkozó köteles az előzetesen egyeztetett, az alperes által meghatározott éves mennyiségi tervet negyedéves bontásban, megfelelő minőségben teljesíteni. Negyedéven belüli nemteljesítés esetén a vállalkozó köteles a mennyiségi elvárás és a tényleges mennyiségi teljesítés közötti kieső mennyiség után járó bonyolítási díj fedezetét kötbéreként megfizetni. A mennyiségi értékelés cikkszoportonként (vas, fém, papír, műanyag, akkumulátor) történik. Valamely negyedévben történt túlteljesítés a másik évbe nem tudható be. A felperes jogelődje kötelezettséget vállalt, hogy minden hónapban az alperessel előre egyeztetett mennyiségű és minőségű hulladékot az alperes, vagy harmadik fél részére leszállít az alperes által előre megállapított egységáron, illetve diszpozíció szerint. Az alperes az elvárt mennyiséget, minőséget és annak árát szükség szerinti gyakorisággal, de legalább havonta közli írásban a vállalkozóval. A 15. pontban részletezték a szerződés megszűnésének eseteit, köztük azt, hogy az alperes a szerződést egyoldalúan és azonnali hatállyal felmondhatja, ha a vállalkozó a szerződés bármelyik pontját megszegi, vagy magatartása és tevékenysége sérti a megbízónak és vevőinek érdekeit.

A felek 2003. december 4-én a franchise szerződéseket a minimális éves mennyiségek tekintetében módosították.

A 2004. decemberi szerződésekben a korábbi franchise szerződés hatályát 2005. december 31-ig meghosszabbították, a szerződött éves minimális hulladékmennyiség mértékét - fajták szerint megbontva - a korábbtól eltérő mértékben határozták meg. Az egyéb lényegi kérdésekben a korábbi franchise szerződések kikötései változatlanok maradtak.

A vállalkozó teljesítése 2003-ban 35 tonnával, 2004-ben 292 tonnával maradt el a szerződött mennyiségtől, míg 2005-ben 59 tonnával nagyobb mértékű teljesítés történt a **(település 1.neve)**-i telepen. A **(település 2.neve)**-i telep viszonylatában 2003. évben 167 tonna többletteljesítés volt, 2004. és 2005. években azonban 1727 tonna illetőleg 2348 tonna elmaradás. A felperesi jogelőddel szemben az alperes 2003-ban 1.745.476,- Ft többletkamatot érvényesített, a bérleti szerződések elszámolása kapcsán pedig 700.000,- Ft többletszámlázás történt.

A felperes jogelődje 2005. augusztus 31-én tájékoztatta az alperest, hogy „a kialakult pénzeszköz hiány miatt” kénytelen a telepi készpénzes átvételt 2005. szeptember 1-jétől szüneteltetni.

Az alperes ezek után 2005. szeptember 2-ára dátumozott - a felperesi jogelődhöz szeptember 1-jén érkezett - faxüzeneteiben mind a franchise, mind a bérleti szerződéseket azonnali hatállyal felmondta. A franchise szerződések felmondásának indokaként arra hivatkozott, hogy a felperesi jogelődnek a készpénzes átvétel szüneteltetésére irányuló eljárása sérti az alperes és üzleti partnerei érdekeit, veszélyezteti piaci pozícióik megtartását. Egyidejűleg kérte a készlettartozás címén kompenzált 5.000.000,- Ft megfizetését. Utalt arra, hogy az elszámolás során alkalmazott kompenzáció a felek jogviszonyában bevett gyakorlat volt. A bérleti szerződések felmondási okaként a franchise szerződések felmondását jelölte meg.

A felperesi jogelőd többségi tulajdonosa, **(személy 1.neve)** - aki egyben az ügyvezető édesanyja - 2005. szeptember 2-án közölte az alperessel, a felmondásokat jogszerűtlennek tartja, nem fogadja el, és kérte visszavonásukat.

A felperesi jogelőd ügyvezetője 2005. szeptember 6-án kelt levelében tájékoztatta az alperest, hogy a többségi tulajdonos a rendkívüli felmondások elutasítása tárgyában a leveleket az ő meghatalmazásával írta. Maga is kérte a rendkívüli felmondás visszavonását. Állította, szerződésszegés a vállalkozó részéről nem történt.

Ugyanezen a napon a **(település 2.neve)**-i telephelyen megállapodás készült, melyet a felperesi jogelőd ügyvezetőjének édesapja, **(személy 2.neve)** írt alá rögzítve, hogy meghatalmazással jár el. Az alperes részéről az aláírók **(személy 3.neve)** és **(személy 4.neve)** voltak. A megállapodást utóbb írásban jóváhagyta az alperes általános vezérigazgató-helyettese. A felek megállapodásban rögzítették, hogy a „franchise bérleti szerződés megegyezéssel 2005. szeptember 06.-ai időponttal megszűnik és egyben az Rt. a rendkívüli felmondást visszavonja”. Meghatározták a telepek átadás-átvételének rendjét, melynek időpontjául a **(település 2.neve)**-i telep vonatkozásában 2005. szeptember 9-ét, míg a **(település 1.neve)**-i esetében szeptember 12-ét kötötték ki.

A felperesi jogelőd ügyvezetője 2005. szeptember 8-án írt levelében tájékoztatta az alperest, hogy „a tárgyi eszközök és gépek állapotának felmérése és átadás-átvétele tekintetében, technikai okokból az E... Kft-nek a **(személy 2.neve)**, **(személy 3.neve)** és **(személy 4.neve)** által készített... megállapodás-tervezetben megjelölt időpontokban **((település 2.neve): 2005.09.09. és (település 1.neve) 2005.09.12.)** áll módjában részt venni a felmérésen és az átadás-átvételen”. Ennek megfelelően kérte azt lebonyolítani mindkét fél jelenlétében.

Az alperes a javasolt átadás-átvételi időpontokat elfogadta.

A szerződések felmondását követően - szeptember 5. és 8. között - a felperesi jogelőd a telepeket azok átadásáig napi 24 órás időtartamban 2 fő őrral őriztette. Erre az időszakra a megbízott V... Kft. 414.750,- Ft összegű számlát állított ki a felperesi jogelőd felé.

A telepek és eszközök átadása az alperes részére megtörtént.

A felperes keresetében 56.072.069,- Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes a felek közötti szerződéseket jogellenesen, azonnali hatályú felmondással szüntette meg, melyből eredően a felperesnél károk következtek be. Ezen túlmenően állította, a szerződéses

időszakban az alperes a készlethitelre többletkamatot számított fel, a szerződésnél magasabb bérleti díjakat vett figyelembe az elszámolás során, továbbá egyes követeléseket késedelmesen egyenlített ki. A jogellenes felmondással összefüggésben

keletkezett elmaradt haszon 6.462.375,- Ft, a felmerült őrzési költség 331.800,- Ft, a korábban igénybe vett hitel visszafizetésének késedelme miatt felmerült kamatok összege pedig 2.227.367,- Ft. Hivatkozása szerint a vashulladék átvételének korlátozásából eredő kár 34.294.000,- Ft, a készlethitelre felszámított többletkamat 1.745.476,- Ft, míg a felperes terhére alaptalanul felszámított bérleti díjak összege 4.911.584,- Ft. Az egyes felperesi követelések késedelmes kiegyenlítéséből eredő késedelmi kamatok összegét 262.360,- Ft-ban, a további kamatokat 6.137.107,- Ft-ban jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy szerződésszegést nem követett el, a felek közötti jogviszony pedig nem azonnali hatályú felmondással, hanem - 2005. szeptember 6-án - közös megegyezéssel szűnt meg, ennek következtében a felperes legfeljebb az elszámolási jogviszonyból eredő követelést támaszthat az alperessel szemben. A keresetet vitatta összecszerűségében is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 2.820.067,- Ft-ot és ennek 2006. január 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a kereset elutasította. Határozatának indokolása szerint a felek közti szerződéses jogviszony közös megegyezéssel szűnt meg 2005. szeptember 6-án. Úgy értékelte, hogy a megállapodás létrejötte során **(személy 2.neve)** eljárása tekintetében megvalósultak a bírói gyakorlat által ismert ún. látszaton alapuló képviselet feltételei: az alperes alapos okkal következtethetett arra, hogy a megállapodás létrejöttkor a felperesi jogelőd képviseletében járt el, tett jognyilatkozatokat, ezért a képviselőjének kell tekinteni. Mivel a megállapodás jogilag létrejötnék minősül, az azonnali hatályú felmondás körülményeinek vizsgálata szükségtelenné vált. Az elszámolás során az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló szakértői vélemények alapján állapította meg, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben a felperesi jogelőd 315.831,- Ft készletnyereségtől esett el. Szükségszerűnek ítélte - 58.760,- Ft erejéig - a felmerült telepőrzési költségeket is. Megalapozottnak találta azt a felperesi hivatkozást, hogy az alperes 700.000,- Ft többlet bérleti díjat és 1.745.476,- Ft többletkamatot számított fel a szerződéses időszakban. Az alperest mindezek megfizetésére kötelezte. A további igények tekintetében álláspontja az volt, hogy a felperes bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

Az ítélettel szemben, annak részbeni megváltoztatása és az alperes marasztalásának 10.000.000,- Ft-ra és járulékaira történő felemelése érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Érvelése szerint a megállapodás megkötésekor **(személy 2.neve)** eljárása nem volt joghatás kiváltására alkalmas, következésképpen az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna az alperes rendkívüli felmondásának jogszerűségét. Továbbra is állította, hogy az jogellenesen történt. Az összecszerűség tekintetében arra hivatkozott, hogy a kiegészített alapszakvélemény megállapításainak figyelembevételével kell az alperest a bíróságnak marasztalnia. Egyebekben fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érveit.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

Az eljárás során a felek egyezően arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a köztük fennállt franchise illetőleg bérleti szerződések megszűntek, vitatott a megszűnés módja volt. A per első számolást befolyásoló alapkérdése tehát az volt, hogy a szerződések valamelyik félnek felróható okból lehetetlenültek, vagy más okból - kölcsönös bizalomvesztés, a gazdasági kapcsolat megromlása miatt - közös megegyezéssel szűntek meg.

A szerződések közös megegyezéssel történt megszüntetése (Ptk. 319.§ (1) és (2) bekezdés) kapcsán az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontra helyezkedett.

A felek közti jogviszony megszüntetésével összefüggésben helyesen minősítette az elsőfokú bíróság **(személy 2.neve)** eljárását a bírói gyakorlat által ismert látszaton alapuló képviseletnek. Ez olyan személyek esetében áll fenn, akik akár beosztásukból, akár egyéb - polgári jogi - jogviszony alapján a fél nevében rendszeres tárgyalásokat folytatnak, és harmadik jóhiszemű személyek a törvényes képviselő (vezető) eljárásából alapos okkal következtetnek arra, hogy képviseleti jogosultsággal rendelkeznek. Ilyen magatartás lehet az, ha a fél maga küldte a tárgyalásokra az illető személyt, és eljárását már más alkalommal is jóváhagyta (hasonlóan: BH 1994. 96. számú jogeset I. tételének indokolása).

A jogviszony megszűnésekor, 2005. szeptember 6-án a felperes jogelődje ügyvezetőjének apja, egyben a többségi tulajdonos - aki maga is nyilatkozott az alperes rendkívüli felmondására szeptember 2-i leveleiben - házastársa járt el. A társaság ügyeiben való eljárása nem volt szokatlan, ahogy arról a tanúk is nyilatkoztak **((személy 4.neve) 8. számú jegyzőkönyv 4. oldal, (személy 3.neve) 8. számú jegyzőkönyv 6. oldal, 30. számú jegyzőkönyv 7. oldal, (személy 2.neve) 9. számú jegyzőkönyv 7. oldal, (személy 5.neve) 9. számú jegyzőkönyv 8. oldal, 30. számú jegyzőkönyv 3. oldal, (személy 6.neve) 9. számú jegyzőkönyv 13. oldal, (személy 7.neve) 21. számú jegyzőkönyv 5. oldal)**, más alkalmakkor is rendszeresen intézte a kft-nek az alperessel fennálló jogviszonyából eredő ügyeit, vele tárgyalásokat folytatott. Ilyen előzmények után alappal feltételezhette az alperes, hogy a szerződések közös megegyezéssel történő megszüntetése tárgyában történő nyilatkozattételre meghatalmazással rendelkezik, ahogyan ezt - az okiratban (3/A/2. szám) is rögzítetten - állította. Jognyilatkozatának egyik lényegi eleme szintén erre utalt, hiszen maga is - a többségi tulajdonos korábbi, szeptember 2-i és az ügyvezető szeptember 6-i kérésével egyezően - a „rendkívüli felmondás visszavonását” kérte az okirat szerint. Nem feltételezhette az alperes a felperesi jogelőd korábbi nyilatkozatai alapján, hogy a tartós jogviszony változatlan fenntartását igényelné a másik fél, hiszen 2005. augusztus 31-én „pénzeszközhiányról” tájékoztatta.

Tekintettel arra, hogy a felperesi jogelőd ügyvezetője édesapjának szeptember 6-i eljárásakor megvalósultak a látszaton alapuló képviselet - bírói gyakorlat által kidolgozott és alkalmazott - feltételei, a megállapodás létrejött: a felek közös megegyezéssel megszüntették jogviszonyukat 2005. szeptember 6. napjával.

Az alperes korábbi felmondását (Ptk. 321. § (1) bekezdés) a megállapodásban egyoldalú jognyilatkozatával joghatályosan visszavonta - ehhez a felperesi jogelőd hozzájárulására nem volt szükség -, következésképpen rendkívüli felmondása a jogviszonyt egyébként sem szüntethette meg. Emiatt a felperesnek az alperes szerződésszegésére - a franchise

és bérleti szerződés neki felróható okból való meghiúsulására -, az ezzel összefüggő, ebből eredő kártérítésre irányuló keresete alaptalan.

A szerződés megszüntetése esetében a jövőre nézve - ex nunc hatállyal - szűnik meg, és a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak. A megszűnés előtt nyújtott szolgáltatás szerződésszerű pénzbeli ellenértékét meg kell fizetni, amennyiben pedig a már teljesített pénzbeli szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél nem teljesítette, a pénzbeli szolgáltatás visszajár (Ptk. 319. § (2) bekezdés). A felek közt elszámolásnak van helye.

Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően - a szerződés megszűnéséig - vizsgálta a teljesített illetőleg nem teljesített szolgáltatásokat mindkét oldalon. A perben beszerzett könyvszakértői véleményekre támaszkodva az alperest 2.820.067,- Ft és járulékai erejéig marasztalta, mellyel szemben fellebbezés nem érkezett. A felperes a marasztalás összegét 10.000.000,- Ft-ra kérte felemelni, azaz további 7.179.933,- Ft-ot igényelt. Arra azonban semmilyen indokolást nem terjesztett elő, hogy e követelése miből származik, mely elszámolási tételeket érint, illetőleg azok milyen számszaki levezetéséből adódik. Ennek hiányában a fellebbezés összecszerúsége a másodfokú bíróság részéről nem volt felülbírálnak, ellenőrizhető.

A kifejtettek tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselével összefüggésben felmerült költségét, melynek összegét az ítéletábla a kifejtett munkamennyiséggel arányosan állapította meg (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés).

S z e g e d, 2013. január hó 24. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mátyóki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-BottyánCsilla sk.
táblabíró